

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

V. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM

Ára: 30 fillér

1963. MÁRCIUS 25.

FIGYELEMRE MÉLTÓ VÁLLALKOZÁS:

Tdk az esti tagozaton

Esti tagozat. Ez önmagában is becsülendő vállalkozás. Azoknak pedig, akik még tdk-munkát is vállalnak, külön kijár a tisztelet és elismerés. Hiszen: nappal dolgozni, este egyetemre járni — mikor jut idő a tdk-ra?

— Úgy vagyunk, hogy semmire sincs időnk, de mindenre kell, hogy jusson. Vagy egy más hasonlattal élve: Nincsen olyan szénásszekér, amire ne férne rá még egy villával.

A tréfás választ Böröcz József, és Horváth Sándor elvtársaktól kaptam. Mindketten másodéves iparszakos hallgatók, a Goldberger Textilművekben dolgoznak és nemrég kapcsolódtak be a tdk munkájába.

— Hogyan jutottak arra az elhatározásra, hogy tdk-munkát végezzenek egyetemi tanulással?

— Elhatározásunk közös. Vállalásunk: „Beruházások gazdasági számításai, különös tekintettel a rekonstrukciós számításokra.” Mindkettőnk munkaköre olyan, hogy a témával egybevágnak. Ezenkívül arra is gondoltunk, hogy a disszertáció megírásához majd feltétlenül hasznos tapasztalatokat szereztünk a dolgozat elkészítésekor.

Hogyan függ össze a témaválasztás és a vállalati munkájuk?

— Beruházási osztály vezetője vagyok, így igen szoros kapcsolat van a kettő között. — felelte Böröcz elvtárs.

— Nálam pedig, mint függetlenített pártmunkásnál a kérdések szintén fontos szerepet játszanak — mondotta Horváth elvtárs. Gondolok itt arra, hogy a párt szerepe a szocialista építés előrehaladásával egyre növekszik, sokasodnak, bonyolultabbá válnak a gazdasági feladatok. Meg kell szerezni a megfelelő irányító készséget a gyakorlati munka terén is.

A vállalati tapasztalatokat tudják-e hasznosítani a dolgozat megírásánál?

— Jelenleg az üzemben egy fonoda komplett beruházása folyik. Távtlati tervként pedig a szövöde automatizálása szerepel. Célunk: a fonodai tapasztalatok felhasználásával a szövöde beruházási terveinek elkészítése. Azt reméljük, hogy a munkánkat majd a vállalat asztalára tehetjük: fime feldolgoztuk a tapasztalatokat, ez az amit gazdasági téren, ezt pedig a politikai munkában lehet hasznosítani. A cél, amit magunk elé tűzünk tehát kettős.

— Hogyan függ össze az egyetemi tananyag és a gyakorlati munka?

— Jelenleg főleg az elméleti tárgyak oktatása folyik, ez segít a tapasztalatok rendszeresítésében, szélesíti látókörünket. Az ideológiai tárgyak pedig már most fontos támaszai a gyakorlati munkánknak.

— Milyenek az első tapasztalatok?

— Igen kedvezőek. A kije-

lőtt konzultáns szaktekintély, de nemcsak egyedül és kizárólagosan az ő támogatását élvezzük. Azért is vágtunk neki, mert láttuk a gondos előkészítést.

— Milyen segítséget várnak az egyetemről?

— Szeretnénk az anyaggyűjtésben segítséget kapni; hogyan történjen, milyen tudományos dolgozatokkal ismerkedjünk meg. Kérjük a Beruházási Bankot, hogy a számunkra feldolgozható, nem titkos anyagokba való betekintés lehetőségét biztosítsa.

— Milyen az érdeklődés az esti másodévesek között a tdk iránt?

— Jelenleg 15 hallgató készül, de ha bevállik, sokan lesznek még, akik belátják a tdk fontosságát.

Várad György

Lesz-e

tavaszi szünet?

Az utóbbi időben igen sokszor vetődik fel a hallgatók között a kérdés:

Lesz-e tavaszi szünet?

A kérdésre választ akartunk kapni, s ezért felkerestük Gergely Istvánt, a rektori hivatal vezetőjét, aki a következőket mondotta:

— A vonatkozó rendelkezés értelmében, azokon az egyetemeken, ahol a második félévet 1963. február 4-ig nem kezdték meg, tavaszi szünet nem adható. Így egyetemünkön sem. Valamilyen módon mégis szeretnénk megoldani a kérdést.

Milyen lehetőség van rá?

— Húsvét után szeretnénk egy-egy nap rektori, illetve dékáni szünnapot adni. Ez az elgondolás azonban csak ezután kerül javaslatra, a rektor, illetve a dékán elvtársak felé, tehát a kérdés még teljesen nyílt.

Várjuk a gyors, kedvező döntést.

„Villanykapcsoló” — a szomszédban

Amikor a szocialista országok energiarendszerének egyesítése szóba került, többen is így aggályoskodtak: „Ez bizonytalanságot teremt. Senki sem örül annak, ha villanykapcsolója a szomszédban van”. Azóta már összekapcsolták Magyarországot, Csehszlovákiát, Lengyelországot, NDK-t, és a Szovjetunió nyugat-ukrajnai részének villamosenergia-rendszerét. Munkácson át hamarosan ehhez csatlakoznak még Románia és Bulgária távvezetékei is. Prágában már működik a nemzetközi teherelosztó központ, e nemzetközi kooperáció ügyvitelének központi irányító szerve, és az együttműködésből kölcsönösen minden tagországnak csak előnye származik. Ahogy a nagyüzem fölényre érvényesül a kicsivel szemben, például a mezőgazdaságban, ugyanígy a nagyobb együttműködő rendszer gazdaságosabb és biztonságosabb üzemeltethető a nemzeti határok közé zárt kisebb rendszereknél.

A különböző országokban a napi csúcsfogyasztás más-más időpontban jelentkezik. Más az üzemek munka-

rendje, energiaigénye, s az esti csúcsfogyasztás (a közvilágítás és a lakosság tv-rádióvilágítási szükségletei) eltérő időben jelentkeznek. Az egyesített energiarendszer keretében az időlegesen jelentkező teljesítményfeleslegeket át lehet irányítani oda, ahol éppen megnövekedett a fogyasztás. Így az erőműveket gazdaságosabban lehet kihasználni, s kevesebb tartaléktelepítményre (gépegységre) van szükség. Ugyanígy az energiarendszer nagyságával arányosan

növekszik az üzembiztonság

is. Képzeljük el, hogy az egyik országban váratlanul kiesik a termelésből egy áramfejlesztő gépegység. Több ország tartalék gépeivel biztonságosabban lehet ezt pótolni, mintha az adott állam csak magára lenne utalva. Amikor a nagy hídgek miatt a csehszlovák vízierőművek teljesítménye csökken, hazánk 50 MW villamosteljesítményt adott — tartalék gépegységeink segítségével — a szomszédos baráti országnak. Mi viszont cserébe kaptunk 75 ezer tonna jó minőségű, darabos szenet, amiből nálunk mutatkozott hiány.

A biztonságosabb áramszolgáltatás ellenére jelenleg kevesebb tartaléktelepítményre van szükség a nemzetközi együttműködés keretében. Jövőre, amikor Románia és Bulgária is bekapcsolódik a szocialista villamosenergia-kooperációba, a szocialista villamosenergia-rendszer összteljesítménye eléri a 20 ezer MW-ot. Ha csupán — igen szerényen számolva — egy százalékkal csökkenhet a hét ország együttes teljesítmény-tartaléka — ezzel összesen 200 MW teljesítményű erőművet takaríthatunk meg. (Ennyi a jelenlegi legkorszerűbb tiszapalkonyai erőműünk teljesítménye.) Ezzel az egy százalékkal tehát csak a beruházási költségeket számítva mintegy 2 milliárd forintot takaríthatnak meg a szocialista országok.

Az együttműködésből az elmondottakon kívül még más

előnyök is származnak. Így például az egyes országok most már olyan nagy teljesítményű, korszerű gépeket is üzembe helyezhetnek most, amelyek révén

jelentősen csökken

az 1 kilowattóra önköltsége. (Például Magyarországon a szászhalombattai erőmű nagy teljesítményű egységeit is ezette lehetővé.) Korábban nem volt erre lehetőség, hiszen egy kis ország szerény tartaléka nem képes ilyen nagy gépegység váratlan meghibásodása esetén kiesett termelés pótlására. Üzembiztonsági okokból, ezért nem is alkalmaztak ilyen nagy gépegységeket. A KGST villamosenergia-állandó bizottsága keretében egyébként széleskörű műszaki és tudományos együttműködés, s az üzemi tapasztalatok kölcsönös kicserélése is folyik a tagállamok között. Ez biztosítja az új létesítmények korszerű színvonalú tervezését és kivitelezését, s az energetikai beruházások ésszerű területi elhelyezését. A szocialista országok 20 éves távtali energiaterve alapján, már minden ország a legfejlettebb tapasztalatok figyelembe vételével az energiatermelés számára leg gazdaságosabb formát fejlesztheti.

Nem véletlen, hogy a szocialista országok közötti tervezett együttműködés éppen az energiáparban a legelőrehaladottabb. Csakis az energiaforrások pontos ismeretében fejlesztheti minden tagállam az iparát és egész népgazdaságát a legkorszerűbb színvonalon.

Minden országnak igen előnyös tehát a nemzetközi villamosenergia-kooperáció. Hazánknak, mint energiaszegény országnak pedig különösen kedvező az, hogy a kapcsoló a „szomszédban” van. Jelenleg is importálunk távvezetékén át villamosenergiát a baráti országokból. A tervek szerint az import mennyisége 1980-ig a jelenlegi érték 20-szorosára növekszik. A közgazdasági módszerek ma még ugyan tisztázatlanok, de hazánk anyagilag is hozzá fog járulni, hogy a szomszédos országok nagy beruházásokat igénylő, de a miénknél gazdaságosabban hasznosítható energiaforrásait jól kihasználják. Az ilyen közös nemzetközi beruházások hozzásegítik népgazdaságunkat ahhoz, hogy a modern ipar alapja, a villamosenergia megfelelő mennyiségben rendelkezésünkre álljon, s a jelenleginél kisebb költségekkel termelje iparcikkeinket, termelvényeinket.

Kovács József

ZONGORAEST

A kulturális szemle első műsora Siklós Béla zongoraelejt volt egyetemünkön. Úgy látszik, egyetemisták veszületett tulajdonsága a késés. Most is jó negyedórával a kezdés után érkeztek az érdeklődők. Emiatt az előadás is később kezdődött.

Műsora: Chopin: A-dur Polonaise,

Liszt: Harmadik magyar rapszódia,

Zolnai: Harmadik rapszódia,

Schuman: Szimfonikus etüdök.

A néhány kezdő akkord még bizonytalan, de amint azt a későbbi kitűnő játéka

is bizonyította, ezt a lámpaláznak tudhatjuk be. Ki kell emelni Liszt III. Magyar rapszódijának lendületes, nagy technikai készségre valló előadását.

A kevésbé ismert Zolnai mű szintén jó előadása után a műsort Schuman Szimfonikus etüdök című darabja zárta le. Az előadásnak tökéletesen sikerült visszaadnia az ellentétes hangulatú részeket lezáró utolsó etüd dinamikáját, amellyel a zeneszerző mintegy megkoronázza egyik legszebb, szülő zongorára írt művét.

— alföldi —

A Tanácsköztársaság évfordulójáról

a Rudas László utcai leánydiákotthon és a Veres Pálné utcai kollégium hallgatói közösen emlékeztek meg rövid műsoros esten.

Az NDSZ igazolványról

A Nemzetközi Diákszövetség Titkársága (Prága) nemzetközi diákutazási igazolványt rendszeresített. Ez nap-tári idő szerint, január 1-től december 31-ig érvényes. Ervényesíteni csak abban az esetben szükséges, ha az adott évben történik az utazás.

Minden igazolvánnyal rendelkező egyetemi hallgatót 25 százalékos vasúti kedvezményben részesít népi demokratikus országokba (Albánia, Bulgária, Csehszlovákia, NDK, Magyarország, Lengyelország, Románia, Szovjetunió, Jugoszlávia, Kína, Korea, Mongólia, Vietnam) történő utazásra.

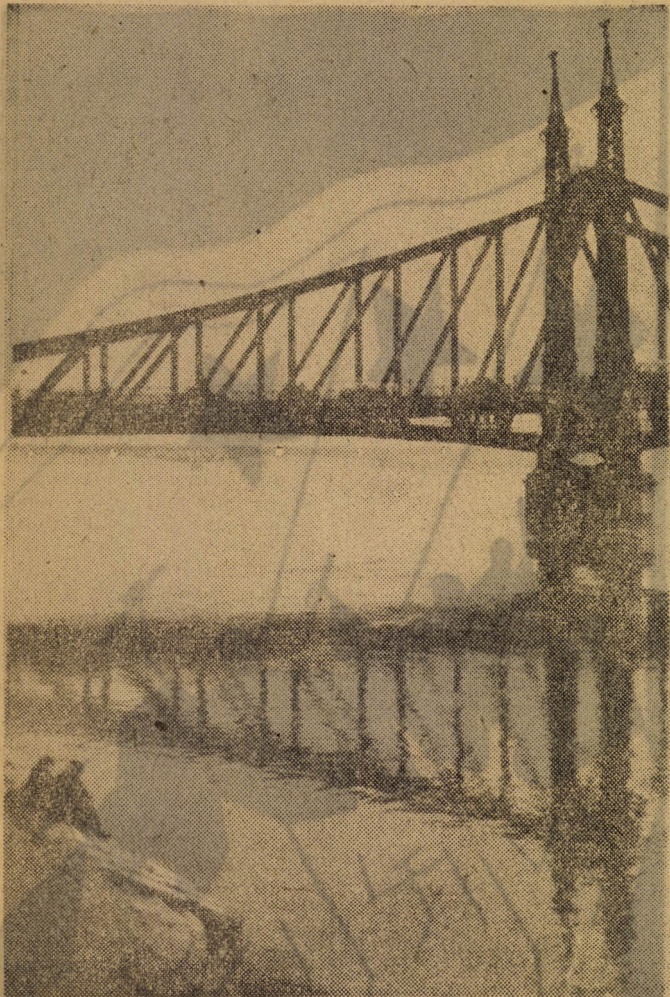
Mivel az igazolvány csak korlátozott számban áll rendelkezésünkre és devizába kerül, ezért elsősorban csak azok kaphatnak igazolványt és részesülhetnek a kedvezményben, akik hivatalos külföldi utakon, termelési gyakorlaton stb. vesznek részt.

Jelentkezni Fazekas István, Ip. I./2. hallgatónál lehet.

Az igazolvány csak oda-vissza, illetve átutazásra használható fel. (Szállásra, étkezésre s azonkívül semmilyen országban belüli utazásra az igazolvány kedvezményt nem biztosít.) Az igazolvány ára 18 forint.

Tavaszi illúzió

(Fotó: Dányi)

Igy szórakozunk

A MAKARENKO UTCÁBAN

Lezárult egy félév. Az egyetem fórumain különböző kiértékelések folynak, számotvetnek az eddigi eredményekkel, keresik a hibákat, hiányosságokat, igyekeznek az elmúlt hónapok tanulságaiból az új félév alapjait lerakni.

Ellátogattunk a Makarenkó diákokhoz, hogy tájékozódjunk milyen otthonot találtak a lakók, hogy töltik szabadidejüket, mit csinálnak az egyetem falain kívül?

Célunk az volt, hogy felkeltjük a hallgatók érdeklődését a nemesebb szórakozás iránt, hogy megtanítsuk őket gazdálkodni az idővel. — mondta Tamás József, a diákokon kulturális munkát végző, az elmúlt években azt tapasztaltuk, hogy nem jó zsúfolni a programot összeállítani, mert anyagi vagy személyi okokból nem tudjuk kivitelezni. Diákokon honunk nagy létszáma miatt nehéz mindenkit kielégíteni, mégis megpróbáltunk olyan műsorokat beiktatni, melyek a többséget érdekelték.

— Az év elején ismerkedési bált tartottunk, amely az előbbi éveket ellentétben sikeres volt. (Jól érezték magukat a résztvevők, elégedett volt a taktika és portaszemélyzet), de mi is szívesen beszélünk róla, mert nem zárult deficittel. A félév során még egy táncestet rendeztünk, a Mikulás-bált. (Tetszett a hallgatók által összeállított műsor és a kasz-szasiker)

— Irodalmi, képzőművészeti, és zenei előadásokat állítottunk össze, hogy minél több érdeklődőt kapcsoljunk be — folytatta Tamás József. Szeptemberben Czener Mihály, a Színházterületi Múzeum igazgatója tartott előadást. (Az első volt, s ez rányomta bélyegét a látogatottságra.) Utóhang: jó volna megismételni.

— Ugy értesülünk, hogy meghívta a diákokon lakóit a múzeumba.

— Sajnos, nem kerülhetett sor rá.

— Az irodalmi sorozatban Kajla Béla, irodalomtörténész tartott előadást a mai nyugat-európai irodalomról. Szerettük volna Körössy Jánost is vendégül látni, elutazása miatt azonban ez nem sikerült. Egyszer már járt nálunk, reméljük még lesz alkalmunk találkozni vele.

— A legnagyobb népszerűségnek a lemezeket örvendnek. Ez elsősorban Kolozsvár: Csató Bálint jó szervezésének köszönhető. A népszerű Beet-hopen-, Dvorzsák-esteken már

kialakult egy hetven főnyi törzsközönség. A február 25-én megrendezett „Farsang 1963. Jász” hangversenyen pedig több mint 200-an szórakoztak.

A jól lebonyolított bálók és lemezek segítségével szeretnénk minél több pesti hallgatót bekapcsolni a diákokon kulturális munkájába. Filmvetítések próbáltunk beiktatni, de az avult technikai berendezés és a nagy költségek miatt nem tudtuk folytatni.

— Milyen filmeket vetítettetek?

— Főként dokumentumfilmeket, a Soha többé-t a Teuton-kard akció-t aztán sportművészeti és egyéb filmeket. A következő félévben szorosabb kapcsolatot akarunk kiépíteni a Balázs Béla filmstúdióval, filmvetítés, beszámoló és ankétok tartása céljából.

A színházzervezéssel elég gyenge lábunk állunk. Az első két hónapban az Operába és az Erkelbe csak 100 darab jegyet adtunk el. A bérletvásárlást sem forszíroztuk eléggé, a hallgatók egytizedének van csak bérlete. A könyvtár sincs eléggé kihasználva, ezen a problémán csak egy rendszeres könyvtáros segíthet.

Megoldódott a klub problémája. A színházterem rögzített székeit felszedték, hogy bál esetén is használható legyen. A régi társalgót pedig olvasónak rendeztük be.

Alföldi László

A VARÁZSLÓ

Az ég egyik nap végre
Kébe öltözött
S a tar ágak között
A hóbotos kóbor:
A szellő, a szertelen
Reátutult hirtelen
A mészáros vidékre.

Egyik nap felbuzgott
És új ritmusba tévedt
A lepkeszárnyú élet...
Már új nótára hangol
A madársereg,
Lám, egy sem kesereg!...
Méz illata barangol.

Mármoros érzések
Futnak a szíveken,
Kivirul az élet,
Mint még soha szebben;
Csábító szemek,
Kábító fogatok...
A Tavasz halkán kacag.

BALOGH GYULA

A kutatómunkáról

A tdk munkával kapcsolatban az Ipargazdaságtan tanszékén már sok vita folyt. Ezekben a vitákban a résztvevők annak lehetőségeit keresték, hogy miképpen lehet a diákok kutatómunkáját eredményesebbé tenni; hogy az ipar-gazdaságtani tdk munka, ne csak adathalmazok feldolgozását jelentse, hanem az ehhez kapcsolódó elemző munkát is megismerjék a hallgatók. A megoldást nem egy meghökkenően új gondolat hozta, hanem az oktató és a diákok együttműködésének jobb megszervezése. A tdk munka akkor válik igazán hatékonyra, ha a vezetőoktató, s a hallgatók számára az egyaránt produktív, s olyan kérdés feldolgozásával kapcsolatos, amely az országos tudományos kutatási távlati tervben előírt célkitűzések megoldását szolgálja.

Az Ipargazdaságtan tanszék mellett működő diákcsoport — kutatói témájuk kiválasztásától kezdve —, az ahhoz legjobban értő oktató irányítása mellett dolgoznak. Egyeztetik az oktató és a hallgató kutatási területét, ezeket pedig a népgazdasági érdekekkel. Így lehet hasznos tdk munkát kifejezni. A harmadéves hallgatók az elemzést megelőző adatgyűjtéssel, és irodalmak feldolgozásával foglalkoznak. A negyedévesek — ők már jól ismerik témájuk anyagát — az elemző munkába is bekapcsolódtak, az általuk levont következtetések pedig közvetlenül a tanszéki kutatómunkához járulnak hozzá. Lázár Mária, ipar, III.

Az Egyetemi Színpadon

április 2-án este 6 órakor az Oldás és kötés című, új magyar film bemutatója és vitája.

8-án, hétfőn, este 7 órakor Horizont: Modernség és szocializmus címmel.

9-én, kedden, este 6 órakor Apolliniare képzőművész kortársai című műsor lesz.

PICASSO NYILATKOZATA

A JUGOSZLÁVIAI „MAGYAR SZÓ” CIKKE

Mikor még fiatal voltam, szívvel-lélekkel hittem az igazi művészet magaslatok felé. Később rájöttem, hogy a művészet, abban az értelemben, ahogy 1800-ig fogták fel, idejét múlt, halálos beteg és menthetetlen. Az úgynevezett művészi alkotás pedig a maga céltalanságával ma nem egyéb, mint ennek a haláltusának megnyilvánulása. Az emberek hátat fordítanak a festészetnek, és napról napra közömbösebbek iránta, éppúgy, mint a szobrászat vagy a költészet iránt. A látással ellentétben kortársaink szíve és lelke ma másé: a gépe, a tudományos felfedezéseiké, a gazdagságé, a természeti erők feletti uralomé és a hatalomért való törekvése. Mi a művészetet nem érezzük létezésüknek és lelki táplálékának, mint a letűnt századok emberei.

Sokakat közülünk olyan indíték késztet arra, hogy a művészetet foglalkozzék, aminek kevés köze van az igazi művészethez. Inkább utánzásai készségről, hagyománytiszteletről, a nagy dolgok iránti vonzalomról, fényűzésről, egyszerű intellektuális kíváncsiságról, divatról vagy pusztán számításról van szó. A művészetet foglalkozók egy része ma csupán szokásból vagy sznobizmusból él féllábbal a múltban, másrészt a társadalom minden rétegéből kikerülő többséget nem fűti igazi szenvedély a művészet iránt, amit legjobb esetben csak szórakozásnak, befelőlésnek, vagy pusztán pepecselésnek tekint.

A mai nemzedék inkább a gépek világa és a sport iránt érdeklődik és sokkal cinikusabb és nyersebb, mint az eddigié, s a művészetet mint a múlt értelmetlen és haszontalan caf-

rangját, egyre inkább a múzeumok és könyvtárak gondjaira bízta.

Abban a pillanatban, amint a művészet többé nem nélkülözhetetlen lelki táplálék, a művészet tehetségét az új formákkal való kísérletezésnek szenteli, amely végső fokon nem egyéb, mint intellektuális csalás. Az emberek többé nem várnak vigaszt és felemelkedést a művésztől. A kifinomult és gazdag kvintesszenciadesztillálók inkább csak az újdonság, a különlegesség, a feltűnő és meghökkentő hatásokat vadásszák.

A kubizmustól kezdve ezeket a kifinomult ízlésű urakat és műbírákat én is kiszolgáltam mindenféle furesaságokkal, amelyek éppen eszembe jutottak, és az igazság az, hogy minél kevésbé értették, annál inkább el voltak tőlem ragadtatva. Minél jobban komédiáztam és játszadoztam a legkülönfélébb talányokkal, rébuszokkal és cikornyos arabeszk-szerű motívumokkal, annál nagyobb volt a hírnevem és a dicsőségem. Persze, egyúttal ez azt is jelentette, hogy mind gyorsabban dolgoztam. A dicsőséget egy felkapott festő számára ma képeinek eladása, a nyereség és a gazdagság jelenti.

Ma, mint mindenki tudja, óriási a hírnevem és dús gazdag vagyok. De amikor egyedül maradok, nincs hozzá bátorságom, hogy magamat a szó régi és igaz értelmében művésznek tekintsem. Giotto, Tiziano, Rembrandt, Goya voltak az igazi, halhatatlan művészek. Én csak egy hivatásos komédiás vagyok, aki megértette korának szellemét, és kiszolgálja minden szeszélyét. Beismerem, keserű és fájdalmas valóság ugyan, de úgy érzem, érdemes volt elmondani, mert mindenképpen őszinte.

Előadást

Március 28-án, csütörtök este 7 órakor a Makarenko utcai kollégium klubtermében „Jégcsapon a fénycsillám” címmel a színjátszók a mai orosz lírából szavalnak. A válogatásban Vozneszenszkij, Jevtusenko, Vinokurov, Dolmatovszkij és Rozsgyesztvenszkij versei szerepelnek.

Sziürke árnyékok

A képek vacak szörpamaccsal pingált pacnik csupán. Egy alig átlátszó fal feszül előttem. Táncoló bohák ugrálnak, nevetnek Engem nevetnek, Vibrál a világ. Sziürke árnyékok, hol van fényetek? Mert van fény, Hol van árny. Alljatok meg futó, fekete pontok! Dől le, fal: csend! Már dereng a remény. Sejttem, érzem, bízva kiáltom: van fény!

— prager —

Falvakról — emberekről

bonaféléket, elsősorban búzát termesztettek, pedig erre ezek a földek nem a legalkalmasabbak. Ugyanakkor takarmányhiány miatt gyenge az állatállomány. Gyümölcstermesztést sem folytatnak. Talvány volt még a tsz-nek kertszete, de mivel rosszul működött, megszüntették.

A tsz-jövedelem csak másodlagos

A tsz munkaerőhiánnyal küszködik. Ez érthető is, hiszen a helybeliek szempontjából a tsz-ből származó jövedelem csak másodlagos jelentőségű. De a meglévő munkaerőt sem tudják megfelelően hasznosítani. Eppen ezért volna szükség az aprólékos és sok munkát, de kisebb fizikai erőfeszítést kívánó kertészeti és gyümölcstermesztés fellendítésére. Így nagyon jól lehetne hasznosítani a meglévő női munkaerőt. Problémát jelentettek az elmúlt években a gyakori elnök- és agronómusváltások is, ami megakadályozta a szilárd, jól szervezett vezetés kialakulását. Az új agronómus elég agilis és képzet. Így remélhető, hogy hamarosan meglátszik munkájának eredménye.

A tsz mellett talán még sokkal nagyobb probléma falu szempontjából a cigánykérdés. A helységben mintegy 200 cigány él.

Az egyik nap egy teljes délutánt töltöttünk körükben és több családot meglátogattunk. Még több emberrel beszélgettünk, mert sokan átjöttek a szomszédoktól is. Előre kell bocsátanom, hogy a férfiak egy-két kivétellel nem dolgoznak. Elsősorban a környék bányáiban és gyáraiban. Tehát kereső foglalkozásaik. A cigánytelepen többek között mégis arról panaszkodtak, hogy a fiataloknak nagyon nehéz elhelyezkedniük, mert a környező üzemekben nem szívesen foglalkoztatnak cigányokat. (Még mindig nagyon nagy a bizalmatlanság.) Az öregek

körében nagyon sok a beteg, sok a tbc-s is. Segélyt nem kapnak, sanatóriumokba vagy szociális otthonokba vagy nem akarnak menni, vagy nem is vennék fel őket.

A cigányok asszimilálódása

A falusi vezetőkkel pedagógusokkal folytatott beszélgetéseink legfőbb vitatémája is éppen a cigánykérdés volt. Ez adott legtöbb okot a nézeteltérésre is. Jól látják a jelenlegi helyzetet, az előtűnő álló feladatokat, de nem elég bátran nyúlnak a kérdéshez, és egy-egy váratlan kudarc visszariasztja őket.

A mostani általános iskolás cigánygyerekek szinte teljesen asszimilálódtak társaikhoz, mind tisztasági, mind tanulási szempontból. A legfontosabb az, hogy az iskolát végzett cigányok egész gondolkodásmódja, az élethez való hozzáállása megváltozik.

A cigányfiatalok egyébként nagyon jó viszonyban vannak a falusi fiatalokkal. Együtt dolgoznak, együtt szórakoznak. Az asszimiláció körükben már egész kézzelfogható és világos.

Mint az előzőekben már említettem, a cigánytelep helyzete elég rossz, de már több cigánycsalád építettet magának házat az új telepen. Ezeket főleg olyan családok építették, ahol több a kereső. Érdekeséggé vált megemlíteni azt is, hogy az egyik cigány családnál már tv-t is találtak. A látottak alapján azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a cigánykérdés lassan megoldódik a faluban. A cigányság asszimilálódik, de hogy ez a folyamat még gyorsabban menjen végbe, szükség van a vezetők támogatására is.

Vándorkiállítások a kulturházban

Most pár szót a falu kulturális életéről, és a fiatalokról. A faluban modern, öt tantermes, politechnikai oktatószála

alkalmas iskola van, az osztályok teljesen bontottak. A 12 pedagógusból álló tantestület nagyon lelkes és jól összeforrott. Hibájuk csak az, rohadjuk fel, hogy nem nagyon kapcsolódnak be a falu kulturális, szellemi életébe.

Karancsság kulturális központ, művelődési háza elég nagy, de nem elég modern. A mozi- és színházelőadások mellett itt tartja ösz-szejövetelét a párt- és a KISZ-szervezet, valamint a különböző szakkörök, tanfolyamok. A kulturház igazgatója, Dénes Sándor elvtárs nagyon lelkes, önmagát dolgozó, munkájába egész lényét beleadó 26 éves tanár; a falu egész kulturális életének leg-lelkesebb munkása, szervezője.

A KISZ jól működik, de munkájában inkább csak a lányok vesznek részt. Több szakkör is működik, valamint egy haladó és kezdő tánc csoport.

A kulturház előcsarnokában mindig egy-egy vándorkiállítás anyagát mutatják be. Jelenleg a mai magyar grafika néhány jeles alkotása van kiállítva (előtte az Ermitázs anyagából volt reprodukciós kiállítás).

A Karancsságon töltött 10 nap nagyon mozgalmas volt. Majd minden estének együtt töltöttük a falusi fiatalokkal, délután pedig — egyéb hivatalos elfoglaltságunk mellett — számos családost is meglátogattunk. Nagyon sok emberrel ismerkedtünk meg, és a velük folytatott beszélgetéseink hasznosak voltak számunkra. A falusiakkal kötött barátság mellett legalább olyan fontos volt az is, hogy nekünk egyetemistáknak is sikerült jó kollektívát, barátságot kialakítani, mely barátság remélhetőleg nem csupán futó ismeretség lesz. Nagyon sok élménnyel gazdagodva tértünk vissza Pestre. Bízunk abban, hogy az ott töltött idő a falusiak számára sem volt haszontalan.

Szigeti Ernő

halálának 80. évfordulóján megkoszorúztuk egyetemünk névadójának szobrát.

Kiegészítés

A Közgazdász március 11-i számában a rektori hivatal közreadta azoknak a témáknak a jegyzékét, amelyekre kívánatos volna a Tudományos Diákkörökbe jelentkezett hallgatók figyelmét ráirányítani.

Az Ipargazdaságtan tanszék tudományos diákköre közli, hogy amint azt az 1962-1963. tanév kezdetén már meghirdettük, a Közgazdászban szereplő témákon kívül, szeretnénk a diákkörbe jelentkező hallgatók munkáját az egyes tanszéki dolgozók által irányított és a távlati tudományos tervben felvett alábbi témakörökben végzett kutatómunka köré csoportosítani:

1. A gazdaságossági számítások elvi és módszertani alapjai;
2. Az ipari kutatás, a fejlesztés és a termelés összefüggéseinek vizsgálata;
3. Az anyagkészletek alakulását befolyásoló tényezők a szocialista iparban.

Szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy az e tanév elején már meghirdetett témakörökben több harmadéves és negyedéves iparszakos hallgató végez eredményes munkát.

Hozzászólás a

„Mindannyian másképp képzeljük el”

című cikkhez

Címe után ítélve, érdekes cikket láttunk a Közgazdász múlt számában. Várakozással fogtunk az olvasáshoz, hogy ezeket a más, új elképzeléseket majd alapszervi munkánk során hasznosítani tudjuk. Azonban

esalódnunk kellett.

mert a megkérdezettek elképzelése nem adott mást, mint ami van, és amit egyre jobban, ötletesebben akarunk csinálni. A cikkíró véleménye hiányosnak bizonyult, mert tőle is más elképzelést, új ötleteket vártunk.

Mit olvashattunk a cikkben?

Az egyik válaszban ez áll: „Az egyetemen a KISZ-élet kizárólag a gyűlésekre szorítkozik”. Erre felesleges hosszú válasz, elég csak tovább lapozni a Közgazdászban, végignézni a havi műsortervet. A taggyűléseket ért kritikák bizonyos mértékig helytállóak, de a taggyűlések színvonala az alapszervek tagjainak aktivitásától függ. A taggyűlések teljes képéhez hozzátartozik az elmúlt fél évi tematikus taggyűlések eredményessége, több alapszervekben, amelyekben széles körű, hasznos viták alakultak ki. Példaként említhetjük a kommunista szakemberképzésről, az oktatási reformról tartott tematikus taggyűléseket. Különösen jelentősek voltak az oktatási reformmal kapcsolatos javaslatok; mind a taggyűléseken,

mind azok előkészítése folyamán a csoportgyűléseken is, felvetették a hallgatók konkrét, pozitív szándékait.

„Az ISZM célja — mondja a kérdezett — az lenne, hogy tartalommal töltsék meg szervezeti életünket”. Az ISZM keretét ad a szervezeti életnek, és azt tartalommal meg kell tölteni mindannyiunknak. A célja, hogy elősegítse képzet, művelt közgazdászok nevelését. Az ISZM-ről alkotott véleménye

tájékozatlanságról tanúskodik.

amennyiben felületesen általánosított.

Nem lehet lebecsülni azt a tényt, hogy csoportok foglalkoznak tagjaik tanulmányi eredményével, megszervezik a gyengébb tanulmányt elérő hallgatók segítségét, s ez tagadhatalanul így van a csoportok zömében. De ezen túlmenően más formában is foglalkoznak az alapszervek tanulmányi munkával, hogy csak egy példát említsünk: a II. évfolyam kereskedelmi karon létrehozott orosz és német nyelvű körök működésének eredménye konkrétan megmutatkozik a nyelvi osztályzatok javulásában. Sorolhatnánk tovább a politikai, szakmai olvasómozgalmak, politikai órák stb. jelentőségét. Ismét egy példát kiragadva: a szakmai olvasómozgalmak különös jelentőségű a III. éves hallgatók szakmai gyakorlat-

ra való felkészülésében. A hallgatók már a gyakorlatot megelőzően a tananyagot részletesebben foglalkoznak a témákkal. Hasonlóképp az előbbiekhöz az ISZM keretében hallgatóink politikai köröket vezetnek középiskolákban. (III. ált. kar.)

A felsorolásban nem törekedtünk teljességre, csak néhányat emeltünk ki. A további munkát a megkérdezett így képzeli el: „Több közös megmozdulásra van szükség: színház-, mozi-, tárlatlátogatás”.

Tulajdonképpen

ezt csináljuk.

Sőt, egy némely helyen ennél már a csoportok igényei következtében lényegesen többet. Olyan értelemben, hogy egyes csoportok ezeket a közös megmozdulásokat vitákkal, részletesebb ismertetésekkel kötik össze, illetve maguk szerveznek ankétjellegű kulturális kérdésekkel foglalkozó csoportgyűléseket. (pl. belker. stb.)

A cikk felveti az egyénekkel való foglalkozás problémáját, mint a passzivitás ellenszerét. A decentralizálás még csak fokozza ennek az amúgy is folyó munkának a hatékonyságát. A passzivitás egyik legfőbb oka a szervezeti fejelem lazasága. Itt csak úgy tudunk eredményt elérni, ha a KISZ-tagok egymást is nevelik.

Büdy Géza

Az ügyvitelszervezés jelentősége az ipari átszervezésben

A Magyar Közgazdaságtudományi Társaság rendezésében Radnai József elvtárs, a Pénzügyminisztérium Ügyvitelszervezési és Ügyvitelgépítési Intézetének igazgatója tartott előadást. „Az ügyvitelszervezés kérdései az ipar átszervezése kapcsán” címmel.

A vállalatok összevonása, az irányítás és az igazgatás átszervezését valamint a termelőerők jobb kihasználását jelenti: megnöveli az ügyviteli munka jelentőségét és komoly feladatokat hárít az ügyviteli szervezésre. Ugyanis a jól megszervezett ügyvitel biztosítja a termelőerők optimális kihasználását, az anyagi erőforrások hatékonyabb formáinak kidolgozását.

Az ügyvitel átszervezésénél szem előtt kell tartani az ügyvitel alapvető feladatát — a vállalat vezetőségének tájékoztatását. A vállalatok összevonása után ennek fokozottabb jelentőséget kell tulajdonítani, hiszen a nagyobb szervezeti irányítása jobb tájékoztatást követel meg.

Mind a vállalatok átszervezésénél, mind az ezt követő ügyviteli átszervezéseknél be kell tartani a fokozatosság elvét, hogy ezek az intézkedések a folyamatos munkában ne okozzanak fennakadást. Az összevont vállalatok még sürgetőbben vetik fel az ügyvitel

egységesítésének kérdését. (pl. az anyagszámszámrendszer, a besorolások egységesítését, a hatáskörök megállapítását, stb.) E munka kiindulópontjál szolgál a 2/1963. kormányhatározat.

Az ügyviteli munkák centralizálásának vagy decentralizálásának kérdését a megoldandó feladatok határozzák meg. Jelenleg a centralizálást személyes megítélések alapján döntik el. A központi szervek nem tudnak részletes ellenőrzést folytatni.

Az új vállalati központok kialakításánál figyelembe kell venni, hogy a budapesti központok fokozott létszámszükséglettel jelentkeznek, ami egyáltalán nem kívánatos a túlszűfolt fővárosban.

A központ és a gyáregységek közötti munkamegosztás a centralizáció mértéke határozza meg. E munkamegosztásra azért van szükség, nehogy az átszervezők egyes ügyviteli munkák kétszeresen kerüljenek elvégzésre, stb.

A feladatok csoportosítása az elvégzés helye szerint:

1. Azok a feladatok, amelyeket csak a vállalati központban lehet elvégezni, pl. műszaki fejlesztés, személyzeti ügyek, főkönyvelés.

Azok a feladatok, amelyeket a gyáregységekben kell elvégezni, pl. MNB tele-

pi számla vezetése, anyag- és fogyóeszköz gazdálkodás, termeléssel kapcsolatos nyilvántartások, stb.

A vállalatok összevonása megköveteli a jól szervezett és modern ügyvitelt, az ügyviteli gépek fokozottabb alkalmazását. A nagy vállalatok mellett gazdaságosan működtethetők az önálló vállalati ügyviteli géppálmások. Igen fontos az összevonások zökkenőmentes lebonyolítása érdekében a vállalatok tapasztalatcseréje, egymás kölcsönös tájékoztatása — fejezte be előadását Radnai elvtárs.

—ligeti—

Hallgatóink köszöntötték

a Tanácsköztársaság veteránjait, Háty László, Haász Árpád, Vajda Imre, Radó Sándor és Berei Andor elvtársakat.

GRATULÁLUNK!

Dr. Radó Sándor

elvtársat, a gazdaságtudományi tanszék vezetőjét, a történelmi tudományok doktorát, kormányunk Kossuth-díjjal tüntette ki a magyar polgári térképészet megszervezésében és tudományos színvonalának emelésében elért eredményeiért.

A Tanácsköztársaság utáni több évtizedes emigrációból hazatérve Radó elvtárs rögtön bekapcsolódott a hazánkban folyó földrajztudományi és térképészeti munkába. A felszabadulás előtt önálló magyar polgári térképészet gyakorlatilag nem létezett. A polgári térképeket is katonai térképészek készítették. A háború után megkezdődött a térképészgárda sem állt rendelkezésre, és a régi katonai térképészek, a térképészetet nem mint

tudományt, hanem mint művészetet kezelték és monopolizálták maguknak. Azt jósolták, hogy Magyarországon polgári térképészetet nem lehet létrehozni, mert a megfelelő térképész szakgárda kinevelésére több évtized szükséges. Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen alakult térképészeti tanszék és a két-három év alatt kiképzett fiatal kartográfusok munkája rácsúfolt ezekre a pesszimista állításokra és ma már elmondhatjuk, hogy Magyarország polgári térképészete mind tartalom, mind minőség tekintetében világszínvonalon áll. Ezt bizonyítja az is, hogy Magyarország, ahol a felszabadulás előtt polgári térképészet egyáltalán nem volt, ma a nagy térképelexportáló országok sorába emelkedett. A nemrég kiadott Politikai és Gazdasági Világatlasz világszerte elismerést aratott. (Mexikó és NDK számára külön kiadást is készítettünk belőle.) Nem kis eredmény az is, hogy sikerült olyan térkép — illetve statisztikai adattár létrehozni, amely a világon szinte egyedülálló. Ennek segítségével tudjuk a baráti országokat megfelelő adatokkal, térképekkel ellátni, sőt munkánkat a kapitalista országok is elismerik, amit bizonyít az is, hogy számos nyugati ország térképészei is Magyarországon lektorálják. A magyar térképészet elismerése, hogy a jövő évben Londonban összehívott földrajzi kongresszus térképészeti szekciójának társelnöke Radó elvtárs, a Nemzeti Atlaszok Bizottságában Magyarországot képviseli. (A bizottság 6 tagú, Szovjetunió és Magyarország, két kapitalista és két nem kételezett ország a tagja.) Említésre méltó még a Terra adatszolgálat, amely az aktuális eseményekre reagálva térképekkel látja el a sajtót, és a hivatalos szerveket. Ez jelenleg még egyedül álló a szocialista tábor országai között.

Ezen eredmények elérésében nagy része volt Radó elvtársnak, aki leglelkesebb munkása és szervezője a magyar térképészetnek. Egyetemünk oktatói és hallgatói nevében további sikereket kívánunk és szeretettel köszöntjük kiállítás alkalmából.

Kéthly Katalin

Megtörtént...

Az ősz hajú, idős ember idegenül nézelődött a tágas folyosón, majd bekopogott a ... szoba ajtaján. — Jó napot kívánok! Kérem, szeretném megmutatni, hogy a IV. éves belkereskedelmi szakosoknak hol van most órájuk? Ugyanis a fiamat keresem, és...

— IV. év... igen. Belker. Hát kérem...-as terem.

De várjon egy pillanatig, felszólók a dékáni hivatalba. Ott egészen pontosan megmondják.

Bölintott.

— Halló, Képes elvtársnő! IV. év belker. szaknak hol van most órája? G. F.-et keresi az édesapja.

Pillanatnyi csend.

— Hogyan? De hát ez... Az ember riadtan felfigyel.

— Igen, megmondom. Mindenesetre felküldöm. Viszonthallásra!

— Kérem, azt mondják, ilyen nevű hallgatónk nincs is. Legyen szíves talán felfutni a dékáni hivatalba. III. emelet 361-es terem.

Szédülten áll. Nincs ilyen nevű hallgató? — Hogy? Igen, értettem, III. emelet.

Folyosó, lépcsők. Forduló. Lépcsők. Nincs ilyen nevű hallgató. Ez tévedés. Lépcsők, forduló. Biztosan tévedés. Lépcsők, fenn van a harmadikon.

Ilyen nincs. Biztos összetévesztik valakivel. 351, 352, 353. Ajtók. Az ő fia itt ül valamelyik ajtó mögött és tanul. Ebben az évben végez, és aztán megkapja a diplomát és dolgozni fog. Mennyivel könnyebb lesz nekik akkor! Nincs ilyen nevű hallgató!

Eh! Ez lehetetlen! De itt a 361-es terem. Kopogtat.

— Jó napot kívánok! Képes elvtársnőt keresem. A fiam, G. F.-nek hívják, belkeres — bizonytalan a hangja. Miért néznek így rá? Mintha számának valamiért.

— Kedves apuka! En közben utánanéztam a dolognak. A fia valóban járt ide, de 1960-ban eltanácsoltuk, mert évismétlése után is többször bukott. Azóta nem tudunk róla.

Súlyos, néma csend.

— Miért nálunk kerest? Nehezen, töredezőve ejtett szavakból, még inkább szünetekből kibontakozik a történet.

1960 március.

Értesítem, hogy G. F. nevű fiát gyenge tanulmányi eredménye miatt a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemről eltanácsoltuk.

Aláírás pecsét

Ez a levél nem jutott a szülőkhöz. Ezébe. Ez addig egyszerű volt. Mindenesetre reggel 7-kor elmegy hazu-

ról. Maga sem tudja, hová. Szüleinek: „Bemegyek az egyetemre”.

Egy hét.
Két hét.
Egy hónap.
Vizsgaidőszak.

„A könyvtárban tanulok, csak este jövök haza. Valahogy ott jobban fog az eszem.”

„Reggel a fekete ruhát készítse ki, édesanyám. Vizsgám lesz.”

„Ja, úgy örülök. Sikerült közepesre vinnem ezt a nehéz szigorlatot.”

Egy hétfői napon:
— Ma nem megy be, fiacskám?

— Nem, anyu. Most utolsó félévben nem hajtok már anyyira.

— Drága fiam, ne hogy most elhagyod magad! Tudod, hogy az egyetlen, amit adni tudunk neked, az hogy tanulhatsz. Ember lesz belőled. Mi hamar megöregszünk. Nekünk is te fogsz segíteni. Hiszen, ha megkapod a diplomád, bizonyára jó állásod is lesz. Hát csak légy még egy kicsit szorgalmas.

Szó nélkül vette a kabátját és elment. Azóta nem tért haza.

Válasz

„a 10 forint különeljárás díj” cikke

A cikk megjelenését fontosnak és időszerűnek tartjuk, csak nem ilyen formában, mivel a cikk tartalma egyoldalú, mert kizárólag az anyagi sérelmek — 10 forint különeljárás díj — hatását domborítják ki. Teljesen megfelelően az egyetemi hallgatók öntudatának növeléséről és kötelességeiről.

A cikk kétesnek minősíti a szociális alap ezáltal való növelését. Megjegyezzük, hogy a dékáni hivatalok fő célkitűzése az egyetemi hallgatókkal szemben alkalmazandó adminisztratív intézkedések (mint a különeljárás díjak) teljes felszámolása, ennek azonban alapvető követelménye, hogy a hallgatók felelősen s kötelességtudással alapvetően megváltozzon.

A cikk írójának elmondjuk még azt is, hogy a menzajegyek kiosztása nem a dékáni hivatalok feladata, hanem a menzairodáé. Néha, kivételesen, éppen a diákok érdekében vállaljuk a jegyek kiadását, mint például legutóbb a február első 10 napjára az utó- és halasztott vizsgázók jegyeinek kiadását, mivel a menzairodá ezt nem vállalja.

Egyébként valóban a diákok ügyeinek intézése a feladatunk, de feladatunk az is, hogy a rendpontó hallgatókat valamilyen eszközzel a rend betartására neveljük.

Kérjük, a KISZ és a hallgatók nyújtsanak segítséget a dékáni hivataloknak a helytelen szemlélet felszámolásában.

A dékáni hivatalok

Sporthírek

Asztalitenisz

Megkezdődött a házi asztalitenisz-bajnokság. Igen érdekes küzdelmet hozott a kereskedelmi kar férfiscapatai között a mérkőzössorozat.

1. Belker. IV. évf. (Marosi, Faragó, Golobits).
2. Belker. I/á (Bányk, Rádi és Némethy).
- 3-4. Belker. III/á és Belker. II/á.

Az asztalitenisz szakosztályról.

Az 1962/63. évi háromfordulós bajnokság második fordulójára hivatalosan január 30-án indult. Számunkra azonban csak február 13-án kezdődött, mivel a szünet és a vizsgaidőszak miatt el kellett halasztanunk két mérkőzésünket. Első mérkőzésünket tehát február 13-án játszottuk. A mérkőzésen Sörös János nem jelent meg, így

Medicor—Közgazd. Egy. 15:3

A három mérkőzést Horváth József nyerte. Játsoztak még Koszonits és Szander.

Második mérkőzésünk február 20-án volt. A csapat felállítása: Horváth, Pesthy, Koszonits, Szamosvári.

K. Lombik—Közgazd. Egy. 11:7

Mérkőzéseket nyert: Horváth (4), Pesthy (1), Koszonits (1), Szamosvári (0) és a Horváth—Koszonits páros. Következő mérkőzésünkön már győzelem született.

Közgazd. Egy.—Ikarus 10:8

Csapatunk összeállítása: Horváth, Pesthy, Koszonits, Szander. Győzelmet szerzett: Horváth (3), Pesthy (3), Koszonits (2), Szander (1) és a Horváth—Koszonits pár.

Ezutáni mérkőzésünket ismét megnyertük hazai pályán.

Közgazd. Egy.—Qualitál 11:7

Ezen a mérkőzésen végre úgy játszott a csapat minden tagja, ahogy tudásukhoz mérten mindig játszaniok kellene. Mérkőzéseket nyert: Horváth (4), Pesthy (3), Koszonits (3), Szander (1).

A győzelmünk értékét még az is emeli, hogy az őszi fordulóban ettől a csapattól kikaptunk. Sajnos, a folytatás már nem a legszebb.

Föv. Autóbusz—Közgazd. Egy. 13:5

Mérkőzést nyert: Horváth (3), Pesthy (0), Koszonits (1), Szander (0) és a Horváth—Koszonits páros.

Első súlyos vereségünknek egyik oka talán az, hogy Pesthy és Koszonits formán alul játszott.

A következő hetekben igen komoly, nehéz mérkőzések vannak a csapat előtt. Talán ha a játékosok nagyon komolyan készülnek a mérkőzésekre, és részt vesznek az edzéseken, akkor nagyobb baj nem lehet.

— akato —

SAKK

Közgazd. Egy.—Csokoládégyár 10:2

A csapat pontjait Király, Pataki, Ligeti, Monig, Gyetvai, Tóth T., dr. Csanády, dr. Solymár, Baricz és Velenyák (1-1) szerezték.

Közgazd. Egy.—Buda-Csepel 9:3

A csapat pontjait Pusztaházi, Juhas, Ligeti, Dányi, Tóth T., dr. Csanády, dr. Solymár, Baricz és Velenyák (1-1) szerezték.

Örvendtes jelenség, hogy a csapat az utolsó két mérkőzésen végre „megtalálta önmagát” és teljes létszámmal kezdte a versenyt. A mérkőzéseken elért nagyarányú győzelem megérdemelt volt. Sőt, kis szerencsével (kevesebb bal szerencsével) nagyobb arányú győzelmet is elérhettünk volna.

KÖZGAZDÁSZ
Márx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Cím: IX. Dimitrov tér 6.
Telefon: 186-850/138 m.
Szerkesztő: Bögre Gyuláné
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lanyomdában
Megjelenik 2 hetenként

E heti hirdetésünk

**váltson
gyakrabban
mozijegyet
nyugdíjas nagypapájának —
ön pedig járjon előadásra!**

TÉVEDÉS?

A konyhafőnök elnézését kéri — tényleg a mosogatóvizet táltuk. (Sie und Er.)

Szakasits D. György:

Ipari kutatás és fejlesztés

Napjainkban, amikor a műszaki fejlesztés kezdő elfoglalni a megfelelő helyet gazdasági életünkben, különös figyelemmel kell fogadnunk minden olyan szakkönyvet, amely ezzel a sokrétű problémával foglalkozik, akár a maga teljességében, akár egyes részleteket tárgyalva. Ezt a könyvet azonban nemcsak azért kell örömmel üdvözölnünk, mert a sajnálatosan csekély szakirodalmat gazda-

gítja, nemcsak azért, mert törekszik, és eredményesen törekszik olyan fontos kérdések rendszerezésére és összefoglalására, amelyekkel minddeddig kevesebbet, sőt alig-alig törődtek, hanem alapjában azért, mert mindezt nagy felkészültséggel, imponáló bizottsággal és eredetiséggel, kiváló eredménnyel teszi.

A mű első része szilárd elméleti alapját adja részben a későbbiekben tárgyalt gy-

akorlati módszereknek és javaslatoknak, részben pedig a műszaki fejlesztés egyéb kérdéskomplexumainak. Alapvető terminológiai problémák tisztázásától kezdve a műszaki fejlődés és általában a tudományos munka társadalmi-gazdasági kapcsolatainak vizsgálatán át, korunk gazdasági és tudományos életének olyan döntő jelenségeinek elemzéséig terjed, mint amilyen a tudomány és a termelés összefonódása, a tudomány közvetlen termelőerővé válása.

A második részben tárgyalja a szerző a kutatás-fejlesztés népgazdasági, távlati tervezésének, a tervek ellenőrzésének jelenlegi rendszerét, majd számos megfontolt javaslatot tesz a kutatás-fejlesztés tervezési módszereinek javítására, különösen a fejlesztési célok meghatározásának módszerére és az eszköz- és kaderszükséglet tervezésére vonatkozóan. A gazdasági emelők szerepének megvilágításánál az árpolitikával kapcsolatos gondolatok, valamint a tudományos és műszaki létesítések helyzetének és szervezeti rendszerének ismertetése emelhető ki különös mértékben.

A legterjedelmesebb és egyben talán legfontosabb utolsó rész a kutatás-fejlesztés iparban elfoglalt helyének és szervezeteinek tárgyalása után foglalkozik a szerző az operatív és az éves tervezés sajátos problémáival, a tervek végrehajtásának ellenőrzésével, s végül a komoly gyakorlati gondokat okozó ipari bevezetést vizsgálja igen gondosan és alaposan.

Az elmondottakon kívül nagy erénye a könyvnek, hogy a már-már kiirthatatlan, száraz, kegyetlenül magyartalan szakmai zsargonnt elkerüli, és stílusával példát mutat szakmai irodalmunk művelőinek. Egy ilyen kényeszerűen rövid recenzió keretében természetesen szilkszerűen el kell ugyan hagyni számos értékes résznek még említését is, de az nem lehet akadály annak, hogy minden közzéadásnak komolyan figyelmébe ajánljuk ezt az értékes könyvet.

(Közgazdasági és Jogi Könyvtárkiadó — 1963.)

APRÓSAÉG

Tartalom és forma

Átalakított ruhatárunk egyúttal új ruhatári szabályzatot is kapott. Szép tábla, jól olvasható, dekoratív betűkkel. Különösen a negyedik pont érdemel figyelmet.

„4. A beadott tárgyalókat kapott ruhatári számokat meg kell őrizni, mert a számok elvesztése 50 Ft bírságot von maga után. A számok elvesztése esetén a „megtaláló” kikérheti a beadott tárgyalókat.”

Csábító lehetőségek! A ruhatári szám megtalálása nem kötelez annak visszajuttatására, sőt — a szabályzat fogalmazása szerint sejtelmek idejében — „megtaláló”-ként felülírhatja a beadott tárgyalókat.

A szabályzathoz tehát, úgy sejtetem, elkellene kiegészítő pontként a régi szöveg: „Ha valamit rosszul mondok, értesd jól!” Van azonban másik lehetőség is: a negyedik pontot esetleg jól mondani.

Multkoriban együtt ebédelttem egy csinos elsőéves kollégával. Jöcskán benne voltunk a vizsgaidőszakban és így nem csoda, hogy a beszélgetés főként tantárgyak körüli forgott.

— Te milyen szakos vagy? — szegte nekem a kérdést. — Egyszer már mondtam, hogy számvetéles — feleltem.

— Jó, jó, de amikor elsős voltál neked is volt valamilyen „normális” szakod. (Ipar vagy belker.)

Most döbbenem csak rá, hogy a számvetéles szak valóban kihalt. Eszembe jutott a régi mondás: „Csak az hal meg, akit elfelejtettek”. A számvetéles szak még most is létezik, de az elsősök már azt sem tudják, hogy valaha is volt.

A Veres Pálné utcai kollégiumban a következő felhívást láttuk: „Felkérem a kollégium lakóit, hogy gondosan zárják el a vízesapokat, mert a szakértők véleménye szerint a nyitva felejtett csöpögő vízesapokon jelentős mennyiségű víz folyik el.

Vizsgai utó—utóhangok

Egy hatalmas vörösesbarna konty, rendezett hajszálak, egyszerű valóságos műretek.

— Li —

A harmóniát csupán néhány ezüstös hajszál zavarja.

— Ni-mil Van egy csomó ősz hajszálad — mondom.

— Tudom, pontosan 24 darab, megszámláltam. — majd kissé rezignáltan hozzátesszi — Vizsgaidőszak előtt még csak 9 volt.

Ha elképzeljük, hogy a mostani elsősök már öt évig járnak ide, ...

Színhely: a filozófia tanszék előtti folyosó. Izgatott zivaj. Hirtelen csend, minden tekintet az ajtóra szegeződik. Egy vizsgázó lép ki.

— Hányas — hangzik az izgatott kérdés.

— Jeles!!!

— Mi volt a tétel?

— Aquinói Tamás és isten bizonyítékai. No de nem volt nehéz, mert hittanból annak idején már tanultam.

S ha már a hittannal tartunk: A minap az I. előadóban beszélgetés ütötte meg a fülém.

— ...bementem a miniszteriumba, s tudod ott páternosztter van...

A kislány bizonytalan tekintettel néz körül.

— Mi az? Te nem ismered a páternoszttert? — hallom a mesélő hangját, majd a sértődött választ.

— Dehogyan ismerem! Nem vagyok én katolikus.

— brüll —

„Nők a XX. században”

A nemzetközi nőnap alkalomból, március 9-én, ezen a címen nyílt meg egy nemzetközi művészi fotókiállítás az Ernst Múzeumban.

A képek a mai nők életével, munkájával, örömeivel és bánatával foglalkoznak. Bemutadják a dolgozó, a szórakozó, a gondolkodó nőt és anyát, a modern nő legkülönbözőbb típusait, modern felfogásban és megközelítésben.

A 300 kiállított képet több mint 600 művész 2000 alkotásából válogatta ki a zsüri. A kiállításra 35 ország művészeit küldtek el képeiket. Különösen meglepő és örömdetes volt a nagyszámú ázsiai fotóművész jelentkezése, akik nemcsak sok, de

igen magas színvonalú képeket mutattak be.

A kiállítás talán legszebb, legnagyobb, aranyéremmel és tiszteletdíjjal jutalmazott képe Gageiro portugál fotóművész *Kálvária* című kompozíciója. Említést érdemelnek a holland Van Der Molen képei, és a jugoszláv Eterovic *Szűk esztendő* és az ugyancsak jugoszláv Ljubomir Vád című alkotásai. A lengyel fotóművészek a tőlük megszokott érdekes beállítású és témájú képekkel jelentkeztek. Közülük elsősorban Edward Harwig képeit kell megemlíteni. Nagyon érdekes alkotásokat találunk a kínai és japán fotóművészek alkotásai között is.

A legnagyobb anyagot a magyar fotóművészek állították ki, és az összesen kiadott 10 aranyéremből háromat megnyertek. Közülük legszebb Friedmann Endre: *Szerelmem* című sorozata, amely az aranyérem mellett tiszteletdíjat is kapott.

A nagy sikert aratott kiállítás még április 7-ig nyitva lesz. Hétfő kivételével mindennap 11—20 óráig megtekinthető.

— Sz —

A Nemzeti Galéria kiállítást rendezett *Nemes Lampéri József* emlékére. A kommunista festő fiatalon, 33 éves korában, egy idegyógyintézetben halt meg. Elete rövid volt, de nélkülözésekből gazdag.

Képeit barátai támogatásával alkotta meg. Legjobb barátja Szőnyi István, a magyar Van Gogh-nak nevezik. Alkotásai néhány olajfestmény, tusrajz, ceruzarajz. Képeit a széles ecsetkezelés, a sötét árnyalatú színgazdagság jellemzi.

Amatőrök

Új kezdeményezés tanúi lehettünk vasárnap az Egyetemi Színpadon. Az 1962-es országos amatőr-film-fesztivál legjobb alkotásait bemutató sorozat első részét vetítették. A vetítést vita követte.

A fesztivál nagydíját és a jártékfilmek első díját dr. Bánhid Zoltán „*Türedés*” című alkotása nyerte, amelyet Kosztolányi Dezső novellája alapján készített. Az amatőrök rossz anyagi lehetőségei miatt a filmek volt néhány operatőri hiányossága, de a modern felfogású rendezés sikerrel vitte vászonra a novellát. A jól megválasztott elektronikus zenei effektusok és a sikeres rendezői fogások maradó élményei tették a kevésbé ismert novellát.

Buza Gyula „*Géptánc*” című filmje ritmistanulmányának készült, de azzal, hogy élő szereplőket választott az ilyen műfajú alkotásokban szokásos állóképek helyett, társadalmi témát és állásfoglalást vállalt. Mondanivalója napjainkban már kevés. A téma ugyanis házibuli. Az első kockák a jellegzetes kezdeti pangás mutatók, aztán bevág egy twist, s mint a cím is figyelmeztet — megnyomják a gombot, működni kezd a gép — jelen esetben a részvevők. Vége a twistnek, a következő szám angolkerülő. Ez alatt az átváltás alatt a kamera a magnetofont mutatja, majd körbejár a heverő fiatalokon, akik nagyon unatkoznak és idegesen várják a szám végét. A film általánosított és elítéli a fiatalok lelketlen, vad szórakozását.

Ezzel a koncepcióval felesel Edelenyi Gábor „*Fiatalkor 962*” című filmje. Az egyetemünk előtti rakpartól indul a film s körkört ad a fiataloktól a balatoni pihenéstől a társadalmi munkáig. A problémafelvetést viszont csak néhány esetben követi jó megoldás. Ez az oka, hogy nem nyújt többet annál, mint amit már tudunk: ilyenek vagyunk.

A „*Még meddig féllábos*” jelzésű etűd alkotója Rozgonyi Gábor. A házibuli itt is szerepel, de már csak a háttér szolid feladatát tölti be, ellenében az előző két filmmel, ahol az téma. Ez az alkotás örzi meg legjobban az etűd műfaji sajátosságait: a rövidséget, egy gondolat közvetlen, egyágú kifejtését, ezekben megfelelően — gondolati zárt-ságot, s lehetőleg frappáns kifejtést.

A filmben a modern táncfajták csak háttérként, a mozgás örömeinek jelzéseként szerepelnek, így kifejezik azt a tényt, hogy napjaink fiatalágának természetes velejárója a napról-napra megújuló táncstílusok.

Dr. Szabó Lajos bábfilmje sok, kedves, találó ötletet tartalmaz fel az „*Önéletrajz*” elmesélése során. Kisérőzenéjét Beethoven V. szimfóniájából válogatta ki. A film a fesztivál bábfilmjeinek I. díját nyerte.

Az amatőr-filmek nem mű-nikai kötöttségeket jelentenek. A technikai nehézségek legyőzése sokszor nagy leleményességet kíván, s így a filmek esetleg ötletesebbek. Ragyogó példa erre Solti Pál „*Egy darab a tükörből*” című alkotása, amelynek forgatókönyvét is ő írta. A finom rendezői megoldások rugalmasan simulnak a témához, ragyogóan fejezik ki a nővé érés és az önfelfedezés megdöbbentő örömeit, a tizenégyéves lány csodálkozó értetlenségét. A film zenéjét Szatmári Zsigmond szerezte.

Az amatőrök közönség előtti szereplése nagy jelentőségű. Két példa is bizonyítja — az amerikai free cinema (szabad film), amely a hollywoodi rendezési elvektől függetlenül, te magát, tulajdonképpen az amatőr-filmmezésen keresztül tört be a filmvilágba. (New York árnyai) és a francia új hullám, amely szintén 16 mm-es amatőr-filmekkel kezdte meg a ma már hanyatló, de jelentős alkotások sorozatát, — hogy az amatőr-film komoly hatással lehet a hivatalos filmgyártásra is. Erre nálunk komoly sikereség lenne.

Az előadás a 62-es fesztivál legjobb alkotásait bemutató sorozat kezdete volt. Tekintettel a közönség érdeklődésére, ezt az előadást áprilisban megismétlik.

— kékesi —